

2025 YILI BÜTÇE SUNUŞ KONUŞMASI

(TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu)

2025 YILI BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ
VE 2023 YILI KESİN HESAP
KANUNU TEKLİFİ

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı

27.11.2024

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER
BAKANLIĞI**

**2025 YILI
BÜTÇE SUNUŞ KONUŞMASI**

**2025 YILI
BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ
VE
2023 YILI
KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ**

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı

27 Kasım 2024

- 2025 YILI BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ VE 2023 YILI KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ
- PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SUNUŞ KONUŞMASI / 27 Kasım 2024

Sayın Başkan,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunun Kıymetli Üyeleri,

Değerli Milletvekilleri,

Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bakanlığımızın **2024 yılında gerçekleştirdiği faaliyetler, 2025 yılı bütçe teklifi ve 2023 yılı kesin hesabı** hakkında bilgi sunmak üzere huzurlarınızdayız.

Ülkemizin dört bir yanında kadın, çocuk, engelli, yaşlı başta olmak üzere tüm vatandaşlarımıza **daha iyi bir gelecek inşa etmek için** çalışıyoruz.

Tüm hizmetlerimizi merkez teşkilatımız, il müdürlüklerimiz, sosyal hizmet kuruluşlarımız, yurt dışı teşkilatımız ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla **70 binden fazla personelimize** yürütüyoruz.

2024 yılında, **“Güçlü Aile, Güçlü Toplum, Güçlü Türkiye”** diyerek, 85 milyonluk büyük Türkiye ailesi için tüm imkanlarımızı seferber ettik.

Ailelerin mutluluğunu, çocuklarımızın refahını, kadınların her alanda güçlenmesini, engelli ve yaşlılarımızın huzurunu her daim ön planda tuttuk.

Aynı azim ve kararlılıkla 2025 yılına hazırlanıyoruz.

Bu vesileyle, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun **tüm değerli üyelerine çalışmalarımıza katkıları için şimdiden teşekkürlerimi** sunuyorum.

Değerli Milletvekilleri,

Toplumları var eden, **güçlü bir şekilde ayakta tutan ailedir.**

Birlik ve beraberliğimizi güçlendiren aile, çocuklarımızın kimlik kazandığı, devlete, topluma ve kültürümüze aidiyet hissederek büyüdüğü yerdir.

Ailenin toplumun temeli olduğu, **Anayasamızın 41. maddesinde** de açıkça belirtilmektedir.

Bu anlamda **aile yapısına ve değerlerine özen ve hassasiyet** göstererek aileyi korumak anayasal bir sorumluluktur.

Bu sorumluluk ile hazırladığımız “**Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planımızı**” 15 Mayıs Uluslararası Aile Gününde kamuoyu ile paylaştık.

Küresel riskler ve demografik dönüşüm, sosyal refah, aile odaklı sosyal hizmetler, dijitalleşme, çevre ve afetler olmak üzere 5 ana tema çerçevesinde stratejik hedefler belirledik.

Dünyadaki gelişmeleri yakından takip ediyor, **politikalarımızı bu doğrultuda güncelliyoruz.**

Nitekim bugün, **dünyanın her yerinde demografik dinamikler** değişiyor.

Dünya genelinde olduğu gibi **yaşlı nüfus, yalnız yaşayan bireyler, boşanmalar, tek ebeveynli aileler giderek artarken genç nüfusumuz da hızla azalıyor.**

2023 yılında 1,51 olan doğurganlık hızımız nüfusun kendini yenileme oranının çok altında seyrediyor.

Bu bağlamda, sağlıklı aileleri korumak ve çalışmalarımızı bütüncül bir anlayışla yürütmek için **Aile ve Nüfus Politikaları Daire Başkanlığı** kurduk.

Dinamik nüfus yapımızı korumak **ve en uygun politikaları** geliştirmek için **bir saha araştırması** başlattık.

İlk defa oluşturulacak “**Nüfus Politikaları Kurulu**”na ilişkin çalışmalarımızın son aşamasına geldik.

Kurul ile, nüfusa ilişkin hukuki düzenlemeleri, kurumsal yapıları, politikaları ve hizmetleri bütüncül bir yaklaşımla ele alacağız.

Değerli Milletvekilleri,

Sosyal hizmet sunumumuzu daha da geliştirmek için **iki yeni çalışmayı** hayata geçiriyoruz.

- 2025 YILI BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ VE 2023 YILI KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ
- PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SUNUŞ KONUŞMASI / 27 Kasım 2024

Bu kapsamda **81 ilimiz ve 922 ilçemizde, kadına yönelik şiddet, çocuk istismarı, bağımlılık** gibi tehditleri bütüncül bir yaklaşımla ele alacağımız **sosyal risk haritaları** oluşturuyoruz.

Bu çalışmayla, **koruyucu ve önleyici** mekanizmaları güçlendirmeyi ve **olası risklerin geri dönülemez sonuçlar doğurmadan** önüne geçmeyi amaçlıyoruz.

Ayrıca, her bir şehre, ilçeye, mahalleye hatta aileye özgü hizmetler belirleme kapasitemizi de geliştireceğiz.

Başlattığımız bir diğer yeni ve kapsamlı çalışma ise **Aile Rehberi Sistemi'dir**.

Bu sistem ile, vatandaşlarımıza daha etkin ve erişilebilir sosyal hizmetler sunmayı amaçlıyoruz.

Ayrıca, **8'ini bu yıl hizmete açtığımız, 418 Sosyal Hizmet Merkezimiz ve yine bu yıl 309 ilçede oluşturduğumuz SHM irtibat noktalarımızla**, vatandaşlarımıza ihtiyaçları doğrultusunda destek oluyoruz.

2013 yılından bu yana ülkemiz genelinde **235 afet ve acil durumda 5,6 milyon** vatandaşımıza psikososyal destek hizmeti sunduk.

Bugüne kadar **5 bin 681 ASDEP görevlimizle son bir yılda 1,4 milyon hane olmak üzere toplam 8,3 milyon haneye** ulaştık.

ASDEP ile, ailelerin ihtiyaçlarını yerinde tespit ederek sosyal hizmetlerimizi ulaştırmaya devam edeceğiz.

Değerli Milletvekilleri,

Günümüzde bağımlılık, **bireylerin, ailelerin, toplumların ve ülkelerin geleceğini etkileyen küresel bir tehdittir.**

Bakanlık olarak, Yeşilay ile birlikte madde, alkol, tütün, kumar, dijital ve teknoloji bağımlılığı hususlarında önleyici rehberlik, eğitim ve farkındalık programları düzenliyoruz.

Eğitim programlarımızla bugüne kadar **1,5 milyondan fazla** kişiye ulaştık.

Yeni hizmet modelimiz, **Sosyal Uyum Süreci Danışmanlığı** ile yürütülen tedavi ve rehabilitasyon çalışmalarına sosyal uyum boyutunda katkı sunacağız.

Burada şu noktaya özellikle **dikkatinizi çekmek** isterim.

Bildiğiniz üzere teknolojinin gelişmesiyle birlikte ortaya çıkan **dijital bağımlılık son yıllarda ciddi bir problem olarak karşımıza** çıkıyor.

Konunun uzmanları, ebeveynler ve çocukların katılımıyla, “**Dijital Bağımlılık ve Aile Çalıştayı**”nı düzenledik.

Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Eylem Planımızda belirlediğimiz hedefler çerçevesinde, dijitalleşmenin beraberinde getirdiği tehlikelere karşı tedbirler geliştiriyoruz.

Hedefimiz, **dijital dünyanın aileler ve özellikle çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerini** azaltmak ve kalıcı çözümler geliştirmektir.

Değerli Milletvekilleri,

Sayın Cumhurbaşkanımızın vizyonu ve Gazi Meclis’imizin destekleriyle kurulan **Aile ve Gençlik Fonu kapsamında Evlenecek Gençlerin Desteklenmesi Projesini pilot olarak deprem bölgesini önceleyerek** başlattık.

Projenin uygulama alanını, doğurganlık oranları en düşük olan **Zonguldak, Karabük ve Bartın**’ın yanı sıra Osmaniye’yi de dahil ederek genişlettik.

Proje kapsamında **6 bin 17 çifte evlilik öncesi eğitim ve aile danışmanlığı** hizmeti sunduk.

Ayrıca **5 bin genç çiftin kredi ödemelerini** gerçekleştirdik.

Önümüzdeki dönemde, projemizin uygulama alanını genişleterek daha fazla çiftimizin bu imkândan faydalanmasını sağlayacağız.

Sosyal politikalarımızı, bilimsel bir perspektifle yürütebilmek için oluşturduğumuz **Bilim Kurulumuz bu yılki pek çok çalışmamıza aktif katkı sundu.**

- 2025 YILI BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ VE 2023 YILI KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ
- PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SUNUŞ KONUŞMASI / 27 Kasım 2024

Bunun yanı sıra, aile ve nüfus politikalarımıza yön vermesi amacıyla kuracağımız **Aile Enstitüsü'nün** çalışmalarında da son aşamaya geldik.

Evlilik öncesi eğitim ve aile eğitim programlarımızla 6,6 milyon kişiye eğitim verdik.

“İlk Öğretmenim Ailem Projesi” ile ailelere yönelik, ebeveynlik becerilerini geliştirme ve çocukların sağlıklı gelişimini destekleme amacıyla rehberlik hizmetleri başlatıyoruz.

Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte yürüttüğümüz **“BİZ Projesi”** ile, okula yeni başlayan çocuklara ve ailelerine eğitim sürecine uyum desteği veriyoruz.

Değerli Milletvekilleri,

Şuna yürekten inanıyoruz ki, **dünyadaki tüm iyilikler çocuklarla birlikte büyür ve çoğalır.**

Dünyaya iyiliği yaymanın yolu, çocuklarımızla güçlü bağlar kurmaktan, onları sevgi ve şefkatle yetiştirmekten geçer.

Bakanlık olarak, çocuğun üstün yararı ilkesini temel alarak çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Bu inançla, çocuklarımızı **donanımlı, özgüveni yüksek** ve topluma katkı sağlayan bireyler olarak yetiştirmek için tüm kaynaklarımızı seferber ediyoruz.

“Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmetimiz” ile **169 bin 584** çocuğumuzu ailelerinin yanında destekliyoruz.

Bu kapsamda çoğunlukla annelere olmak üzere aylık ortalama **1 milyar lira tutarında** ödeme yapıyoruz.

Bu aileleri **en az 3 ayda bir evlerinde ziyaret ederek danışmanlık hizmeti** veriyoruz.

Okul Destek Projesi ile, SED'den faydalanan **41 bin 30** çocuğumuza sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda kendilerini geliştirme imkânı sunuyoruz.

Bu yıl “**bir çocuğa verilecek en değerli hediye ailedir**” diyerek koruyucu aile çalışmalarımıza hız verdik.

Yeni modellerimiz olan **geçici ve profesyonel koruyucu aile** hazırlıkları kapsamında yıl içerisinde **47 farklı** eğitim ve toplantı gerçekleştirdik.

Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendinin himayelerinde başlatılan **Gönül Elçileri Projesiyle 10 bin 316 çocuğumuz** koruyucu aile hizmetinden yararlanıyor.

Bugüne kadar **20 bin 69 çocuğumuzu** ise evlat edinme hizmetinden faydalandırdık.

Değerli Milletvekilleri,

Kurum bakımında gerçekleştirdiğimiz köklü bir dönüşümle, koğuş tipi bakım modelinden, **ev tipi bakım modeline geçerek çocuklarımızın aile sefakatiyle** büyümelerini sağlıyoruz.

Şu anda **80 çocuk evleri koordinasyon merkezine bağlı, 1.185 çocuk evinde 5.538, 119 çocuk evleri sitesinde 7.173 ve 62 ihtisaslaşmış çocuk evleri sitesinde 1.698 çocuk olmak üzere, toplam 14 bin 409 çocuğa** hizmet sunuyoruz.

Bu yıl içinde Ordu, Hatay, Mersin olmak üzere **3 çocuk evleri sitesi ve Kayseri’de 1 ihtisaslaşmış çocuk evleri sitesini** faaliyete geçirdik.

Yıl içinde **yaklaşık 6.000 çocuğumuzu** sporla buluşturduk.

2.134 çocuğumuz spor hayatına lisanslı olarak devam ederken, 46 milli sporcumuz bulunuyor.

Ayrıca, oluşturduğumuz mentör sistemiyle çocukların **yeteneklerini geliştirmelerini ve kariyer hedeflerine ulaşmalarını** destekliyoruz.

Bu yıl koruma altındaki **421 çocuğumuzun** üniversite sınavındaki başarısıyla büyük bir gurur duyduk.

Buna göre üniversitelere yerleştirme oranımızı geçen **yıla göre %32** artırdık.

- 2025 YILI BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ VE 2023 YILI KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ
- PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SUNUŞ KONUŞMASI / 27 Kasım 2024

Ayrıca yıl içinde devlet korumasında yetişen **1.329 gencimizin atamasını gerçekleştirerek, bugüne kadar 63 bin 536 gencimizin kamuda istihdam edilmesini sağladık.**

İş ve Meslek Danışmanlığı Eğitimleri ile koruma altında olan ve SED hizmetiyle desteklediğimiz **8 bin 423** çocuğumuzu mesleki rehberlik ve danışmanlık hizmetlerine yönlendirdik.

Gençlerimizin özel sektörde istihdamını teşvik etmek amacıyla, **işe girişten itibaren 5 yıl boyunca SGK primlerini** devlet olarak biz karşılıyoruz.

46 bin 378 çocuğun katıldığı Çocuk Hakları Komitelerimizle çocukların haklarının ve sorumluluklarının farkında bireyler olarak yetişmelerini destekliyoruz.

Çocuk katılımı konusunda rol model ülke olarak, bu yıl **25. Çocuk Forumu'nu gerçekleştirdik** ve çocuklarımız tarafından dile getirilen tavsiyeleri **Sayın TBMM Başkanımıza sunduk.**

Değerli Milletvekilleri,

Çocuklar için koruyucu ve önleyici hizmetlere erişimi arttırmak ve fırsat eşitliğini sağlamak için Çocuk Yaşam Merkezlerinin pilot uygulamasını **Bursa'da** başlattık.

2024 yılı Ekim ayı itibarıyla **2 bin 97 çocuğu** bu merkezlerimizde etkinlik ve faaliyetlerden faydalandırdık.

Deprem bölgesindeki **Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya olmak üzere 4 ilimizde Çocuk Yaşam Merkezi oluşturmaya** yönelik çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Kadınların ev ve iş hayatı arasında tercih yapmak zorunda kalmamaları için UNICEF ile iş birliğinde erken çocukluk döneminde bakım hizmeti veren kişilere yönelik **Ev Temelli Bakım Hizmet Modelini** hayata geçiriyoruz.

Ayrıca 0-3 yaş dönemi çocuklar için **mahalle tipi kreş modelimiz ile ilgili çalışmalarımız** devam ediyor.

“Çocuklar Güvende Programı” kapsamında 393 ekibimizle **risk altındaki**

çocuklar ve ailelere koruyucu, önleyici ve destekleyici hizmetler sunuyoruz.

Ekiplerimiz bu programla **25 bin 990 okul ziyareti ve 138 bin 462 görüşme** gerçekleştirerek **55 bin 67 sosyal hizmet müdahalesinde** bulundular.

Çocuklarımızı yazılı, görsel ve dijital yayınların zararlarından korumak için oluşturduğumuz **“Sosyal Medya Çalışma Grubumuz”** ile olumsuz içerikleri takip ederek koruyucu ve önleyici çalışmalar yürütüyoruz.

Ayrıca ailelerin çocuklar için zararlı olduğunu düşündükleri içerikleri, yayınları ve uygulamaları kolayca bildirebilmeleri için **DUY İhbar Platformunu** oluşturduk.

Çocuklarımızı korumak ve onlara daha iyi bir gelecek sunmak adına gereken her türlü adımı atmakta kararlıyız.

Değerli Milletvekilleri,

Engelli ve yaşlılarımız için **bakımdan sağlığa, eğitimden sosyal yaşama kadar birçok alanda kapsayıcı, eşitlikçi ve sürdürülebilir hizmetler** sunmaya devam ediyoruz.

Engelli Hakları Ulusal Eylem Planıyla engelli vatandaşlarımızın **topluma tam ve eşit katılımını sağlayacak**, erişilebilirlik standartlarını yükseltecek adımlar atıyoruz.

Bugün **6 bin 832 engelli vatandaşımıza 106 bakım ve rehabilitasyon merkezimizde ücretsiz** hizmet veriyoruz.

Ayrıca, **317 özel engelli bakım merkezinde 30 bin 165 engelli vatandaşımızın** yatılı bakım hizmetinden faydalanmasını sağlıyoruz.

137 gündüzlü bakım ve rehabilitasyon merkezimizde ise engelli bireylerin öz bakım ve sosyal yaşam becerilerini geliştirirken ailelerine yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunuyoruz.

Bu yıl sonuna kadar **190 kapasiteli 2 engelsiz yaşam merkezini** hizmete sunacağız.

2025 yılında ise **264 kapasiteli 3 merkezimizi** daha hizmete sunmayı planlıyoruz.

- 2025 YILI BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ VE 2023 YILI KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ
- PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SUNUŞ KONUSMASI / 27 Kasım 2024

Yeni bakım modelimiz olan “**Bakım Destek Merkezlerinin**” ilk pilot uygulamasını İstanbul Kıraç’tan başlattık.

Bu modelde, evde bakım hizmeti verilen engellilerimiz, **3 ayda bir 5 gün olmak üzere bir yılda 20 gün bu merkezlerimizde ücretsiz misafir** olabilecekler.

Bunun yanı sıra **Evde Bakım Yardımıyla 546 bin 642 kişiye** destek veriyor ve bakımı üstlenen engelli yakınlarına **aylık 9.077 lira ödeme** yapıyoruz.

Şehirlerimizi her alanda daha erişilebilir kılmak için 2011 yılından bu yana **28 bini aşkın kamu temsilcisine** eğitim hizmeti sunduk.

Belirlenen kriterleri sağlayan **3 bin 583 bina, açık alan ve toplu taşıma aracına Erişilebilirlik Belgesi** verdik.

Değerli Milletvekilleri,

2002’den bugüne kamuda engelli istihdamında **12 kat artış sağlayarak 70 bin 878 engellinin kamuya** yerleştirilmesini sağladık.

Engelli vatandaşlarımızın **EKPSS sınav giriş ücretlerini karşılamaya devam ediyoruz.**

Bu yıl ayrıca, EKPSS mevzuatı ve uygulamasının engelli bireylerin ihtiyaçlarına uygunluğunu gözden geçirmek için, ÖSYM Bilim Kurulu çalışmalarını yeniden başlattık.

Korumalı iş yerlerine, her engelli için aylık **5.007 lira** ücret teşviki veriyoruz.

2024 yılında Afyonkarahisar ve Antalya’da başlattığımız ve 2025 yılında 16 ilde daha yaygınlaştıracığımız “Bireysel Sosyal Hizmet Danışmanlığı Modeli” ile otizmli bireylere ve ailelerine birebir destek sunuyoruz.

Ayrıca gelişim geriliği riski taşıyanlar ile engelli çocukların kaliteli bakım, sağlık, koruma ve eğitim hizmetlerine erişimi için **Aile Temelli Ulusal Erken Müdahale Sistemini** hayata geçiriyoruz.

Bu sistemin ilk uygulamalarını önümüzdeki günlerde **Ankara, Bursa ve Mersin’de** başlatıyoruz.

Değerli Milletvekilleri,

Bu yıl ülkemizde ilk kez gerçekleştirdiğimiz Yaşlı Profili Araştırmasının **sonuçlarını** kamuoyuyla paylaştık.

Araştırmanın sonuçları, ülkemizde yaşlı nüfusun **psikolojik, kültürel ve sosyoekonomik profilini** detaylı bir şekilde ortaya koyuyor.

Bu araştırma, aynı zamanda yaşlılarımızın **aktif ve sağlıklı yaş almalarının teşvik edilmesi ve yaşam kalitelerinin artırılmasına yönelik** önemli bulgular içeriyor.

Bakanlık olarak, **Yaşlanma Vizyon Belgesi ve Yaşlı Hakları Ulusal Eylem Planı kapsamındaki hizmetlerimiz ile yaşlılarımızı destekliyor**, yaşlı dostu yaşam alanları oluşturuyoruz.

Bugün, Bakanlığımıza bağlı **169 huzurevinde 14 bin 662, 270 özel huzurevinde ise 13 bin 508 yaşlımız** yatılı bakım ve rehabilitasyon hizmetinden faydalanıyor.

Kurumlarımızda kalan ihtiyaç sahibi **yaşlılarımızın tamamının bu hizmetten ücretsiz yararlanmasını** sağlıyoruz.

Bu yıl **6 huzurevimizi daha açarak vatandaşlarımızın** hizmetine sunduk.

2.050 kapasiteli 41 gündüzlü bakım ve aktif yaşam merkezimizde yaşlılarımıza ve ailelerine; rehberlik, danışmanlık, gündüzlü bakım ve psiko-sosyal destek hizmetleri sunuyoruz.

Bakanlık olarak, **yaşlılarımızın kurum bakımı yerine evde aileleriyle ve yakın çevreleriyle** beraber yaşamalarını önceliyoruz.

Engelli ve yaşlılarımızın sosyal hayata katılımlarını artırmak için ücretsiz seyahat gelir desteği sunuyoruz.

YADES kapsamında, 95 bin 197 hanede 141 bin 710 yaşlı vatandaşımıza ulaştık.

Yaşlılarımızın teknolojiye uyum sağlamaları ve dijital okuryazarlıklarını geliştirmeleri için huzurevlerinde **dijital bahar odaları** kurduk.

- 2025 YILI BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ VE 2023 YILI KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ
- PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SUNUŞ KONUŞMASI / 27 Kasım 2024

Tazelenme Üniversitesi programları kapsamında 24 üniversite ile imzaladığımız protokol çerçevesinde büyüklerimizi aktif ve sağlıklı yaş almaya teşvik ediyoruz.

Ayrıca, yaşlılarımızı **gençlerle bir araya getirerek kuşaklar arası deneyimin** paylaşılacağı özel çalışmalar başlattık.

Böylece **nesiller arası dayanışmayı güçlendirerek onların bilgi ve tecrübelerinden faydalanmayı** amaçlıyoruz.

Değerli Milletvekilleri,

Şunun altını özellikle çizmek isterim ki, ülkemizde son 23 yılda, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde **kadın hakları ve refahı konusunda büyük bir atılım** gerçekleştirdik.

Kadınların **ekonomik, siyasi ve sosyal alanlarda güçlenmelerini sağlayan** birçok ilke imza attık.

Bugün çalışma hayatında aktif rol alan kadınlar, ülkemizin kalkınmasına, büyümesine ve hedeflerine ulaşmasına önemli katkılar sağlıyor.

“Güçlü Kadın, Güçlü Türkiye” şiarıyla, bu yıl 8 Mart’ta açıkladığımız, **Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı** ile kadınların gücüne güç katmaya devam ediyoruz.

2024-2028 dönemini kapsayan eylem planımızla **eğitim, sağlık, ekonomi, liderlik ve karar alma mekanizmalarına katılım ile çevre ve iklim değişikliği** alanlarında çalışmalar yürütüyoruz.

İl bazında eylem planları uygulayarak, kadınların güçlenmesi çalışmalarını ülke genelinde sürdürülebilir ve sistematik bir yapıya kavuşturmayı hedefliyoruz.

2025 yılı bütçemizde sadece **Kadının Güçlenmesi Programına** ayırdığımız miktar **yaklaşık 6 milyar** liradır.

Evde bakım ücreti, SED ödemeleri, doğum yardımları, eşi vefat eden, engelli ve 65 yaş üstü kadınlara verilen destekler, ADEM ve SODAM projeleri ve genel sağlık sigortası primleriyle birlikte 2025 yılında **kadınlar için bütçemizde**

ayrılan toplam tutar 206 milyar 19 milyon 243 bin liradır.

Bu anlamda, aslında Bakanlığımız **bütçesinin yüzde 50,6'sını, yani yarısından fazlasını, kadınlar için** ayırdığımızı özellikle ifade etmek istiyorum.

Değerli Milletvekilleri,

Kadın istihdamının ve girişimciliğinin artırılmasına yönelik çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Kamuda çalışan kadın oranı yüzde 42,7'ye ulaştı.

Kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 37,4'e; kadın istihdam oranı yüzde 32,5'e yükseldi.

Elbette bunu yeterli görmüyoruz.

12. Kalkınma Planımızla, **2028 yılı sonuna kadar kadının iş gücüne katılma oranını yüzde 40,1'e, istihdam oranını ise yüzde 36,2'ye yükseltmeyi** hedefliyoruz.

Bu hedefleri gerçekleştirmek için **kadın girişimcileri destekleyen projeler** başlattık.

TÜBİTAK iş birliğinde, **temiz teknoloji alanında öne çıkan kadın girişimcileri ödüllendirerek** destek sağlıyoruz.

Bunun yanı sıra hem kamuda hem özel sektörde kadın girişimciler için **eğitim, danışmanlık, araştırma, finans başta olmak üzere sunduğumuz tüm destekleri** tek bir portalda birleştirdik.

İş Pozitif Programı kapsamında **kadın istihdamını artırmak ve kadınların çalışma hayatına aktif katılımını sağlamak** için çalışmalar yürütüyoruz.

Bugüne kadar 1.207 kadın kooperatifinin kurulmasına destek olduk.

Kadın kooperatiflerini güçlendirmek için eğitim programlarımız ile **45 binin üzerinde kadına** ulaştık.

Özel sektörle iş birlikleri geliştirerek, ürünlerinin **daha nitelikli bir stratejiyle**

- 2025 YILI BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ VE 2023 YILI KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ
- PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SUNUŞ KONUŞMASI / 27 Kasım 2024

pazarlanmasına katkıda bulunuyoruz.

81 ilimizde 760 bin kişiye ulaştığımız “**Finansal Okuryazarlık Eğitimleri**”ni yaygınlaştırmak için bu yıl SPK ile protokol imzaladık.

Değerli Milletvekilleri,

Kadınların dijital okuryazarlık ve teknoloji becerilerinin artırılması, hem bireysel güçlenmeleri hem de toplumsal ilerleme açısından büyük bir önem arz ediyor.

Geçtiğimiz günlerde “**Yapay Zekâ ve Kadın**” temasıyla **düzenlediğimiz Zirvede** bu konuyu ulusal, uluslararası bakanlar ve uzmanlar detaylı bir şekilde ele aldık.

Türkiye’nin Mühendis Kızları Projesiyle 1.200’ün üzerinde kız öğrenciye önemli fırsatlar sunuyoruz.

NEET (ne eğitimde ne istihdamda) kadınlar için eğitim ve danışmanlık faaliyetleri yürütüyor, **Kadınlara Yönelik Yapay Zekâ ve Veri Bilimi Geliştirme Programıyla** yeteneklerini geliştirmelerine destek oluyoruz.

Kaynakların verimli kullanımı için, kadın-erkek fırsat eşitliğini sağlamada etkili araçlardan birinin, **eşitliğe duyarlı bütçeleme olduğuna** inanıyoruz.

Yürüttüğümüz proje ile **eşitliğe duyarlı kamu politikaları ve bütçe süreçlerini** geliştirmeyi hedefliyoruz.

Bu gelişmeler doğrultusunda, bugün ülkemizin, OECD’de **kadın-erkek eşitliğine duyarlı bütçelemeyi uygulayan 23 ülke arasında** olduğunu özellikle vurgulamak isterim.

Değerli Milletvekilleri,

Bugün kadına yönelik şiddet, **maalesef, küresel bir sorun olmaya** devam ediyor.

Kadına yönelik şiddeti, topyekûn mücadele etmemiz gereken hayati bir mesele olarak görüyoruz.

Bu meseleye **her zaman siyaset üstü bir anlayışla yaklaştık.**

Her seferinde dile getirdiğimiz gibi, **bizim için tek bir vaka bile çok fazladır.**

Bakanlık olarak, **kadının temel haklarını ihlal eden ve toplum huzurunu tehdit eden şiddet karşısındaki net tavrımızdan** asla taviz vermedik.

Fiziksel, psikolojik, ekonomik ve siber olmak üzere şiddetin her türüyle mücadelemizi, **“sıfır tolerans”** ilkesi doğrultusunda büyük bir kararlılıkla sürdürüyoruz, sürdürmeye de devam edeceğiz.

81 ilde avukatlarımızla kadın, çocuk ve aile üyelerine yönelik her türlü şiddet, tehdit, istismar, ısrarlı takip vakaları ve iddiaları **büyük bir titizlikle takip ediyor, açılan davalarda mağdurların yanında** yer alıyoruz.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile bu konuda **dünyada eşi benzeri az bulunan hukuki bir düzenlemeye sahip olduğumuzu vurgulamak isterim.**

Bu güçlü Kanunumuzun, etkin bir şekilde uygulanmasının en yakın takipçisiyiz!

Kadına karşı şiddetle mücadelede; siz, biz, hep birlikte varız!

Değerli Milletvekilleri,

Geçtiğimiz yıl 25 Kasım’da yayımlanan **Cumhurbaşkanlığı Genelgesi**, kadına yönelik şiddetle mücadeleyi bir devlet politikası olarak en üst düzeyde ele alındığının en somut göstergesidir.

Genelge kapsamında, ilgili tüm tarafların katılımıyla **Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu**’nu daha işlevsel şekilde yeniden yapılandırdık.

Verilerin sistematik bir şekilde toplanması ve istatistiklerin üretilmesi amacıyla **Veri ve İstatistik Komitesi**’ni ihdas ettik.

Ocak ayından beri üç aylık periyotlarla, ilgili kurumlarımızla **Komite** toplantıları gerçekleştiriyoruz.

- 2025 YILI BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ VE 2023 YILI KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ
- PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SUNUŞ KONUŞMASI / 27 Kasım 2024

Komite kararı ile, resmi verilerin üretimi, paylaşımı ve Resmi İstatistik Programına eklenmesi için bir çalışma başlattık.

Sivil toplum kuruluşlarımız, üniversitelerimiz, özel sektörümüz, ilgili kurum ve kuruluşlarımızla da güçlü bir iş birliği yürütüyoruz.

Kadın çalışmaları yürüten sivil toplum kuruluşlarımız ile sık sık bir araya gelerek istişarelerde bulunuyoruz.

Ayrıca Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması’nın üçüncüsünü gerçekleştiriyoruz.

Bununla birlikte, şiddet döngüsünün kırılması amacıyla, şiddet uygulayanların profillerini ortaya koyan yeni bir araştırma da yürütüyoruz.

Değerli Milletvekilleri,

2007 yılından bugüne düzenli olarak uyguladığımız eylem planları, kadına yönelik şiddetle mücadelede **temel politika ve önceliklerimizi ortaya koyan önemli yol haritalarıdır.**

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planımız ile adalete erişim, mevzuat, politika, koordinasyon, koruyucu ve önleyici hizmetler, toplumsal farkındalık, veri ve istatistik başlıkları altında çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

2025 yılı Faaliyet Planımızı yayımladık.

2026-2030 dönemini kapsayan **Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele V. Ulusal Eylem Planı için çalışmalarımızı** başlattık.

“ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı” ile şiddete uğrayan ya da uğrama riski taşıyan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadınlara ve çocuklara **7 gün 24 saat** hizmet veriyoruz.

Ayrıca, **ALO 183 hattımızın 112 Acil Çağrı Merkezine** dâhil edilmesi konusunda çalışmalarımızı da başlattık.

Elektronik kelepçe ve KADES gibi uygulamalarımızla, GAMER ile İçişleri

Bakanlığımız ve ilgili tüm kurumlarımızla şiddet vakalarına anında müdahale ediyoruz.

81 ilimizde bulunan **84 ŞÖNİM**'de 2012'den bugüne kadar **yaklaşık 2 milyon kişiye kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında danışmanlık ve rehberlik hizmeti** verdik.

2024 yılında, bu ay dahil olmak üzere, İstanbul ve İzmir'de yeni ŞÖNİM'leri açtık.

Ayrıca **6 ilimizde daha** yeni ŞÖNİM'lerimizi faaliyete geçirmek için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Tüm SHM'lerimizde, Şiddetle Mücadele İrtibat Noktalarımızda aynı şekilde hizmet vermeye devam ediyoruz.

Bugün Bakanlığımıza bağlı **112 kadın konukevimizde kadınlara çok yönlü destekler sunuyor, şiddetten korunmalarını, psiko-sosyal yönden desteklenmelerini ve bu dönemde varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlıyoruz.**

Kadınların ve çocuklarının risk durumları ve farklı ihtiyaçlarına göre **15 ilde 17 kadın konukevini ihtisaslaştırdık.**

Yıl sonuna kadar **Kayseri ve İstanbul'da bulunan 2 kadın konukevini daha ihtisas kuruluşlarımıza dahil** edeceğiz.

Değerli Milletvekilleri,

Kadına yönelik şiddetle en etkili mücadele, güçlü bir toplumsal farkındalık oluşturmaktan geçiyor.

Bu hususta kültür, sanat ve medyanın dönüştürücü gücünden faydalanmayı önemsiyoruz.

Yıl içerisinde **yapımcılar, medya ve dijital platform temsilcileriyle sık sık** bir araya geldik.

Medya içeriklerinde şiddeti normalleştiren, kadını sömüren ve metalaştıran bir dilin kullanılmaması yönünde hassasiyetlerimizi dile getirdik.

- 2025 YILI BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ VE 2023 YILI KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ
- PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SUNUŞ KONUŞMASI / 27 Kasım 2024

Kadın ve çocuk başta olmak üzere tüm aile bireylerini ve değerlerini gözeten, çocukların fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimlerini önceleyen yapımları yaygınlaştırmanın önemine değindik.

RTÜK ile iş birliğinde “**Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler Rehberi**” hazırladık ve kamuoyuyla paylaştık.

Her platformda ve her alanda kadına yönelik şiddetle mücadelemizi büyük bir kararlılıkla sürdüreceğiz.

Değerli Milletvekilleri,

Milletimizin huzur ve güven dolu bir ülkede yaşamasını mümkün kılan, şehitlerimizin fedakârlıkları ve **gazilerimizin kahramanlıklarıdır.**

Bakanlık olarak, şehit ailelerimizin, gazilerimizin ve gazi yakınlarımızın ihtiyaçlarına cevap vermek için **tüm imkânlarımızı seferber** ediyoruz.

Bu yıl gerçekleştirdiğimiz atamalarla, **50 bin 630 şehit yakınımızın, gazilerimizin ve gazi yakınlarımızın** kamuda istihdam edilmelerini sağladık.

2024 yılında ev ve iş yerlerine **72 bin 661 ziyaret** gerçekleştirdik.

Bu yıl **10 bin 548 kişiye** ulaşımdan ücretsiz yararlanmaları için seyahat kartlarını bu yıl teslim ettik.

Ayrıca Türk Hava Yolları ile yaptığımız iş birliğinin bir benzerini AJET ile yaparak havayolu ulaşımından **%50 indirimli seyahat** imkânı sağladık.

Sağlık Bakanlığı ile birlikte **Merkezi Hekim Randevu Sisteminde öncelikli randevu almaları için yeni bir çalışma** yürütüyoruz.

30 bin 993 Kıbrıs Gazimize Millî Mücadele Madalyalarını tevcih ettik.

81 ilimizde gerçekleştirdiğimiz “**Vatan ve Kahramanlık Buluşmaları**” ile evlatlarımızın, şehit yakınlarımız ve gazilerimiz ile bir araya gelmelerini sağladık.

Bu vesileyle, tüm şehitlerimize bir kez daha Allah’tan rahmet diliyor, gazilerimize milletimiz adına minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

Değerli Milletvekilleri,

Son 23 yılda ülkemizin artan refahını, genişlettiğimiz sosyal yardım programlarımız aracılığıyla **ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza ulaştırmaya** devam ediyoruz.

Sosyal yardımlarda talep odaklıdan arz odaklı bir mekanizmaya geçerek, hak temelli, sosyal dayanışmayı teşvik eden, hesap verilebilir ve sürdürülebilir sosyal yardım sistemimizi **toplumun ihtiyaçlarına göre şekillendiriyoruz.**

Kimseyi geride bırakmama anlayışıyla, devletimizin şefkat elini tüm vatandaşlarımıza uzatıyoruz.

Bugün sosyal yardımlardan faydalananların **yüzde 82'si çalışamayacak** durumda olan vatandaşlarımızdır.

Yani **yüzde 82'si yaşlı, çocuk ve engellilerden** oluşuyor.

Yüzyılın afetinde milletimizin yanında olduk.

6 Şubat Depremleri sonrasında bölgede afetin etkilerini azaltmak için ilk günden beri sahada, vatandaşlarımızın yanındayız.

Aynı yardım dağıtımlarını ve psikososyal destek hizmetlerimizi sürdürüyoruz.

Sürelili olarak başlattığımız, Türkiye Aile Destek Programımız, afetle mücadele eden vatandaşlarımız ve tek seferlik yardımlarımız da dâhil olmak üzere, sosyal yardım programlarımızdan 4,9 milyon hanemiz yararlandı.

Türkiye Aile Destek Programı kapsamında hanelere bu yıl 39,2 milyar lira olmak üzere toplam 103,2 milyar lira destek sağladık.

Hedefimiz, sosyal yardım sistemimizi sadeleştirip dijitalleştirerek daha kapsayıcı bir şekilde ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaktır.

549 ADEM ve 90 SODAM ile kadınların sosyal, kültürel, kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sunuyoruz.

Ulusal Vefa Programıyla, yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın hayatlarını

- 2025 YILI BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ VE 2023 YILI KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ
- PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SUNUŞ KONUŞMASI / 27 Kasım 2024

kolaylaştırmak amacıyla temizlik, bakım ve yemek hizmetleri gibi temel ihtiyaçlarını **evlerinde karşılıyor**uz.

Bu bağlamda, 2024 yılı itibarıyla **127 bin vatandaşımız için 2,8 milyar liralık** kaynak sağladık.

Sosyal kalkınmayı sağlamak amacıyla, sosyal yardım alan çalışabilir bireylerin istihdama katılımını artıracak adımlar atıyoruz.

Özel sektörde istihdam edilen kişilerin **işveren primlerini 12 ay boyunca** biz karşılıyor

29 kurum ve kuruluşun entegre olduğu **Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemimiz**, Dünya Bankası ve Avrupa Konseyi tarafından sosyal politika alanında iyi uygulama örneği olarak gösterilmektedir.

Sosyal yardım programlarını daha bütüncül ve etkin bir yapıya kavuşturacak ve istihdam bağlantısını güçlendirecek çalışmalarımızı sürdürüreceğiz.

Değerli Milletvekilleri,

Bakanlık olarak, **sivil toplum kuruluşları ve sosyal taraflarla pek çok projede** güçlü işbirlikleri kuruyoruz.

“Uluslararası Hayırseverlik Gününde” sosyal sorumluluk projeleri yürüten özel sektör temsilcileriyle bir araya geldik.

İş dünyasının kurumsal hayırseverlik faaliyetlerinin daha verimli hale getirilmesi ve bu alanda işbirliklerinin artırılmasına yönelik istişarelerde bulunduk.

Ayrıca, sivil toplumla iş birliğimizi sağlam bir zeminde yürütmek için açıkladığımız **2. Sivil Toplum Vizyon Belgesi ve Eylem Planımız** kapsamında çalışmalarımızı da başlattık.

Sosyal politikalarımızı geliştirirken, **sivil toplumun aktif katılımını sağlamayı ve iş birliklerini daha da güçlendirmeyi** hedefliyoruz.

Değerli Milletvekilleri,

Uluslararası alanda kurduğumuz güçlü iş birlikleri sayesinde, hem ülkemizde sunduğumuz hizmetlerin kalitesini yükseltiyor hem de ülkemizin sosyal hizmet tecrübelerini uluslararası boyuta taşıyoruz.

Bu kapsamda Türk Devletleri Teşkilatı çatısı altında ilk kez **Sosyal Politikalar Bakanlar Toplantısını** gerçekleştirdik.

Böylece Türk Devletleri Teşkilatı'nın çalışma alanlarına sosyal politikanın girmesini sağladık.

İmzaladığımız Bakanlar Bildirisiyle **aile, kadın, çocuk, yaşlı ve engelli bireyleri kapsayan bir eylem planı oluşturma** kararı aldık.

Bunun yanı sıra **Birleşmiş Milletler Ailenin Dostları Grubunun** üyesi olduk.

Ülkemiz, Yaşlanma Daimi Çalışma Grubu bürosunun 8 üyesinden biri olarak seçildi.

Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmenin 17. Taraf Devletler Konferansında, ülkemizin son bir yılda engellilik alanında kaydettiği gelişmeleri ve iyi uygulama örneklerini sunarak uluslararası görünürlüğünü artırdık.

UNICEF'in umut vadeden proje olarak değerlendirdiği Gönül Elçileri Projesini, 79. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda dünyaya tanıttık ve bu konuda küresel düzeyde seferberlik çağrısında bulunduk.

Koruyucu aile modelimiz, Özbekistan ve Azerbaycan'a da ilham kaynağı oldu ve bu ülkeler koruyucu aile modelimizi kendi sistemlerine uygulamaya başladılar.

Bunun yanı sıra kadın haklarına ilişkin **uluslararası gelişmeleri yakından** takip ediyor, katkı sunmaya devam ediyoruz.

Her yıl Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonuna katılarak, düzenlediğimiz yan etkinliklerle ülkemizin uluslararası iş birliklerini güçlendiriyoruz.

- 2025 YILI BÜTÇE KANUNU TEKLİFİ VE 2023 YILI KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ
- PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SUNUŞ KONUŞMASI / 27 Kasım 2024

Kadının güçlendirilmesi konusunda bütün dünyadaki yenilikçi yaklaşımları ülkemize entegre ederek, bu alandaki politikalarımızı daha da derinleştiriyoruz.

G20, Avrupa Konseyi, OECD gibi tüm uluslararası platformlarda kadının güçlendirilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarımıza ilişkin tecrübelerimizi paylaşmaya devam ediyoruz.

2024 yılı içinde imzalanan **8 anlaşma dahil, 44 uluslararası anlaşma** kapsamında Bakanlığımızın sorumluluk alanlarına dair ülkeler arası ilişkileri güçlendirmek için önemli adımlar attık.

Ayrıca temsilciliklerimiz aracılığıyla yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza destek **olmayı** sürdürüyoruz.

Savaş sebebiyle ülkemizde misafir ettiğimiz **Ukraynalı savaş mağduru çocuklara**, Bakanlık olarak himaye ve koruma sağladık.

Aynı şekilde tüm insan haklarının devre dışı bırakıldığı, kadın, çocuk, yaşlı demeden sistematik katliamların yaşandığı Filistin'den ülkemize tedavi amaçlı getirilen Filistinli kardeşlerimiz ve ailelerine yönelik psikososyal destek çalışmalarımız devam ediyor.

Kadın, çocuk, aile, engelli ve yaşlı hizmetlerimiz başta olmak üzere, tüm çalışmalarımızı uluslararası alana taşıırken, **Türkiye'nin sosyal alanlarda öncü olmasını** hedefliyoruz.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri,

Son olarak; 2023 yılı kesin hesaba ilişkin bütçemizin **yüzde 99,6'sına tekabül eden 212 milyar 382 milyon liralık ödeneği** kullandık.

2025 yılı bütçe teklifi ise **407 milyar 10 milyon 627 bin** Türk Lirasıdır.

Bakanlığımız merkez ve taşra birimlerine;

- Personel Giderlerine **53 milyar 280 milyon,**
- Sosyal Güvenlik Prim Giderlerine **8 milyar 825 milyon,**
- Mal ve Hizmet Alım Giderlerine **20 milyar 1 milyon,**

- Cari Transfer Giderlerine **319 milyar 632 milyon**,
- Sermaye Giderlerine **5 milyar 259 milyon**,
- Sermaye Transferlerine ise **10 milyon 300 bin** Türk Lirası bütçe tahsis edilmektedir.

“Biz büyük bir aileyiz” inancıyla, ülkemizin dört bir yanında fedakârca emek veren çalışma arkadaşlarımıza sizlerin huzurunda bir kez daha teşekkür ediyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın **“Türkiye Yüzyılı”** vizyonu doğrultusunda; tüm ekibimizle birlikte gece gündüz demeden vatandaşlarımız için hizmet etmeye devam edeceğiz.

Bu vesileyle sözlerime son verirken, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımıza ve Üyelerimize, değerli milletvekillerimize ayrı ayrı teşekkür ederim.

2025 yılı Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, saygılarımı sunuyorum.

www.aile.gov.tr

